

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

19–23. jun 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Jun 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 23.06.2023	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.348,33	-1,39%	14,56%
Dow Jones Industrial	SAD	33.727,43	-1,67%	9,94%
NASDAQ	SAD	13.492,52	-1,44%	20,12%
Dax 30	Nemačka	15.829,94	-3,23%	22,59%
CAC 40	Francuska	7.163,42	-3,05%	21,76%
FTSE 100	Velika Britanija	7.461,87	-2,37%	6,29%
NIKKEI 225	Japan	32.781,54	-2,74%	25,26%
Shanghai Composite*	Kina	3.197,90	-2,30%	-3,68%

Izvor: Bloomberg.

* Vrednost na 21. 6. 2023.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,0886	-0,44%	3,59%	USD/EUR	0,9186	0,44%	-3,47%
EUR/GBP	0,8573	0,57%	-0,24%	USD/GBP	0,7875	1,01%	-3,72%
EUR/CHF	0,9777	0,05%	-3,15%	USD/CHF	0,8981	0,48%	-6,51%
EUR/JPY	156,62	0,98%	10,60%	USD/JPY	143,87	1,42%	6,75%
EUR/CAD	1,4367	-0,41%	5,13%	USD/CAD	1,3198	0,03%	1,49%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	3,10%	-1,1	228,6
	10y	2,35%	-12,0	92,4
Francuska	2y	3,27%	-1,3	259,8
	10y	2,88%	-9,7	91,0
Španija	2y	3,36%	1,9	228,0
	10y	3,31%	-7,1	79,9
Italija	2y	3,72%	7,5	238,6
	10y	3,98%	-5,6	59,9
UK*	2y	5,18%	23,2	323,9
	10y	4,32%	-9,2	200,4
SAD	2y	4,74%	2,9	173,0
	10y	3,74%	-3,0	64,9
Kanada	2y	4,66%	10,2	154,4
	10y	3,35%	0,4	5,2
Japan	2y	-0,08%	-1,0	1,2
	10y	0,36%	-4,3	13,2

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP*			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,40%	25,6	397,8	5,05%	0,0	361,0	4,93%	50,0	374,0	1,70%	26,1	190,0
1M	3,45%	9,3	397,6	5,08%	0,7	358,6	4,94%	28,0	374,5	1,47%	2,6	205,7
3M	3,61%	3,8	379,6	5,24%	3,2	322,5	5,22%	34,2	371,8	1,44%	4,8	210,2
6M	3,93%	11,1	366,0	5,33%	4,0	276,5	5,61%	40,9	364,7	1,19%	2,0	188,0
12M	4,15%	12,7	305,8	5,28%	5,3	219,4	5,94%	37,8	340,6	0,67%	3,4	137,0

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q3 (u %)
Evropska centralna banka	3,50*	0,25	15.06.23	27.07.23	3,75
Federalne rezerve SAD	5,00-5,25	0,25	03.05.23	26.07.23	5,00-5,25
Banka Engleske	5,00	0,50	22.06.23	03.08.23	5,75
Banka Kanade	4,75	0,25	07.06.23	12.07.23	4,75
Švajcarska nacionalna banka	1,50	0,50	23.03.23	22.06.23	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,44% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0844 do 1,1012 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0886 do 1,0971 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedeljak tržište SAD nije radilo zbog praznika, ali je blago ojačao dolara prema evru nakon što su investitori procesuirali niz monetarnih odluka od strane centralnih banaka prethodne nedelje.

U utorak je dolar nastavio blago da jača prema evru nakon jakih podataka s tržišta nekretnina u SAD, kao i usled iščekivanja obraćanja predsednika FED-a Pauela pred Kongresom SAD.

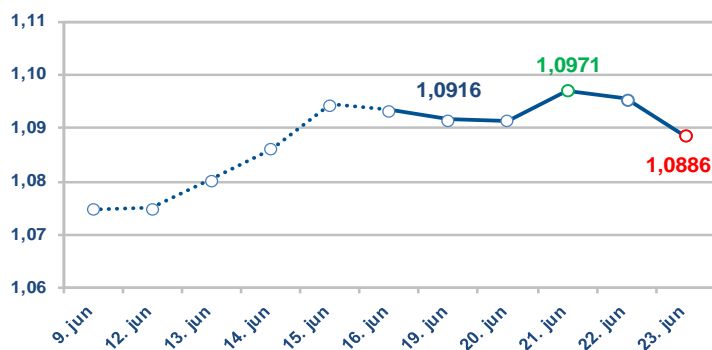
U izveštajnom periodu evro je oslabio prema dolaru za 0,44%.

Sredinom nedelje dolar je oslabio prema evru nakon što su investitori očekivali dosta restriktivnije komentare i izjave predsednika FED-a Pauela. On je rekao da su ranija povećanja kamatnih stopa brzim tempom bila od velikog značaja. Međutim, sada bi ta povećanja bila umerenija i u skladu s podacima koji budu objavljeni. Ipak, Pauel je naglasio da je još dug put u borbi protiv inflacije i da su se, uprkos nedavnoj pauzi u povećanju kamatnih stopa, zvaničnici složili da će troškovi zaduživanja verovatno morati da porastu. S druge strane, predsednik FED-a iz Atlante Bostik izjavio je da podržava zadržavanje referentne kamatne stope na postojećem nivou do kraja 2023. godine i da bi trebalo dati vremena da efekti povećanja kamatnih stopa daju svoj potpun uticaj na smanjenje inflacije.

U četvrtak je evro u prvom delu dana jačao prema dolaru, nakon što je predsednik Bundesbanke Joakim Nagel upozorio da nedostatak radne snage u Evropi povećava inflaciju i otežava ECB-u da kontroliše pritiske na cene. Na to ukazuje problem da se nađu i zaposle radnici u sektoru usluga. Tokom drugog dela dana dolar je ojačao prema evru usled smanjene sklonosti investitora ka riziku. Pored toga, objavljeni su podaci o broju novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 17. juna, koji je ostao nepromenjen, na 264 hiljada, što je nešto više od očekivanja (259 hiljada), i nalazi se na najvišem nivou od oktobra 2021. godine.

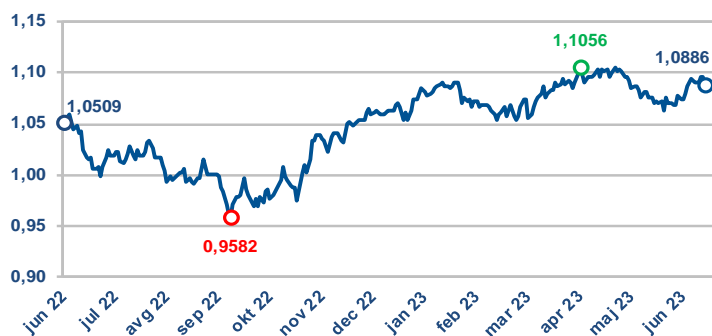
Krajem nedelje evro je izraženije oslabio prema dolaru u prvom delu dana, nakon objavljenih preliminarnih podataka o *PMI* indeksima u zoni evra, Nemačkoj i Francuskoj za jun, koji su bili niži od očekivanja. Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra smanjen je na 50,3 poena, sa 52,8 poena, dok se očekivao samo blagi pad (na 52,5).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

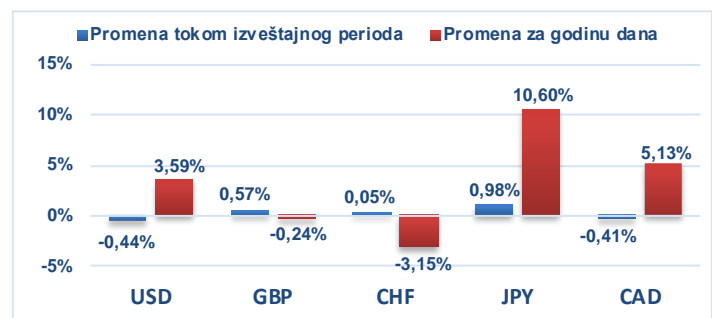
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Na kraju dana dolar je dodatno ojačao usled porasta averzije investitora prema riziku nakon lošijih podataka o poslovnoj aktivnosti iz celog sveta i pošto su restriktivni komentari zvaničnika centralnih banaka povećali pritisak na rizičnije valute i na evro.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0886 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda neznatno su promenjeni duž cele krive prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 3 b.p. (na 4,74%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 3 b.p. (na 3,74%).

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše su uticali komentari o daljem vođenju monetarne politike predsednika FED-a Pauela na kongresnom obraćanju, kao i podaci o *PMI* indeksu, koji ukazuju na sporiju ekspanziju poslovne aktivnosti u SAD. Pored toga, na prinose je uticala i odluka Banke Engleske da poveća referentnu kamatnu stopu za 50 b.p., dok je očekivano bilo povećanje od 25 b.p.

Kompozitni *PMI* indeks u SAD, prema preliminarnoj proceni za jun, imao je vrednost od 53,0, manje od očekivanja (53,5) i vrednosti u maju (54,3). Vrednost indeksa je u zoni ekspanzije, tj. iznad granice od 50 poena, peti mesec zaredom. Komponenta koja se odnosi na dominantni uslužni sektor smanjena je na 54,1, sa 54,9, (očekivano 54,0), dok je komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor smanjena na 46,9, sa 51,0 u prošlom mesecu, a ukupan *PMI* indeks proizvodnog sektora smanjen je na 46,3, sa 48,4 (očekivano 48,5), što je najniži nivo u prethodnih šest meseci, jer su nove porudžbine u proizvodnom sektoru zabeležile najbržu stopu kontrakcije od maja 2020. godine. Ovi podaci ukazuju na to da poslovna aktivnost raste najsporijim tempom u prethodna tri meseca, pri čemu je kontrakcija zabeležena u proizvodnom sektoru, dok je u uslužnom sektoru zabeležen sporiji, ali i dalje solidan rast. Rast zaposlenosti je usporio na najniži nivo od januara. Iako su veće plate povećale troškove preduzeća, inflacija prodajnih cena robe i usluga dostigla je najniži nivo za poslednja 32 meseca.

***PMI* indeks ukazuje na sporiju ekspanziju u uslužnom sektoru, dok je u proizvodnom zabeležena kontrakcija.**

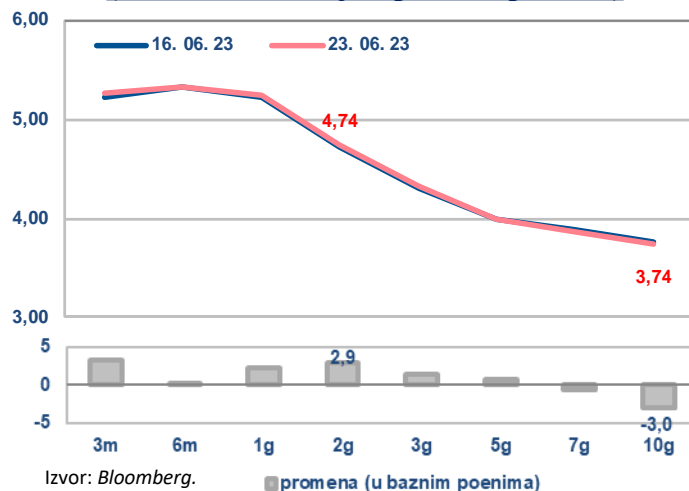
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 17. juna ostao je nepromenjen, na 264 hiljade, nešto više od očekivanja (259 hiljada) i nalazi se na najvišem nivou od oktobra 2021. godine. S druge strane, broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u nedelji pre (do 10. juna) smanjen je na 1,759 miliona, nakon 1,772 miliona (revidirano sa 1,775 miliona), dok je bilo očekivano povećanje na 1,785 miliona. Podaci ukazuju na to da tržište rada slabi. Rast novih prijavi je usledio nakon nedavnih otpuštanja u bankarskom i tehnološkom sektoru, kao i usled smanjenja tražnje za privremenim radnicima.

Predsednik FED-a Pauel je u svom obraćanju pred Kongresom SAD izjavio da zvaničnici FED-a očekuju povećanje kamatnih stopa kako bi smanjili rast u SAD i usporili inflatorne pritiske, iako su zadržali kamatne stope na istom nivou na prethodnom sastanku. Ranije je brzina bila od velikog značaja, međutim, sada bi povećanja kamatnih stopa bila umerenijim tempom, u skladu s podacima koji budu objavljeni. S druge strane, predsednik FED-a iz Atlante Rafael Bostik izjavio je da on podržava zadržavanje referentne kamatne stope na postojećem nivou do kraja 2023. godine i da je mudro dati inflaciji vremena da reaguje na prethodna povećanja kamatnih stopa.

Broj započelih stambenih jedinica u SAD u maju porastao je sa 1340 hiljada na 1.631 hiljadu i predstavlja najveće mesečno povećanje za više od tri decenije.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

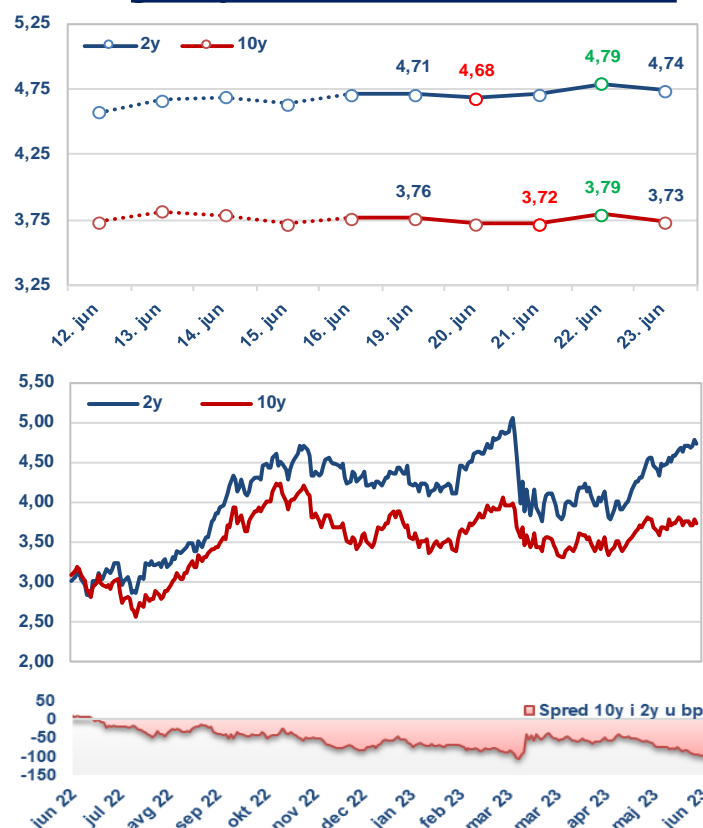
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, preliminarno	Jun	53,5	53	54,3
Broj novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	17. Jun	259	264	264
Broj započelih stambenih jedinica, u hiljadama	Maj	1400	1631	1340

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica blago su porasli na kraćem delu krive (do jedne godine) i pad na dužem delu krive prinosa. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 1 b.p., na 3,10%, a prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 12 b.p., na 2,35%.

Prinosi su smanjeni nakon što su podaci o proizvođačkim cenama u Nemačkoj bili ispod očekivanja, kao i usled povećane averzije prema riziku i zabrinutosti investitora oko usporavanja ekonomije zone evra, ali i globalne ekonomije, koja je dodatno povećana nakon lošijih PMI indeksa.

Kompozitni PMI indeks za zonu evra u junu je smanjen na 50,3 poena (sa 52,8 poena, koliko je iznosio u maju), dok se očekivao samo blagi pad (na 52,5). Komponenta koja se odnosi na uslužni sektor smanjena je na 52,4 (sa 55,1), dok je komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor takođe smanjena, na 43,6 (sa 44,8). Nove porudžbine smanjene su prvi put od januara, rast zaposlenosti je usporen, a očekivanja proizvodnje su se pogoršala. Usporavanje je praćeno hlađenjem inflatornih pritisaka. Ulazni troškovi su porasli najmanje od decembra 2020, dok su prosečne prodajne cene robe rasle najslabije od marta 2021. U važnijem delu ekonomije, odnosno privatnom sektoru usluga, cene nastavljaju da rastu, usled čega se bazna stopa inflacije sporo smanjuje. **Kompozitni PMI za Nemačku** je smanjen je na 50,8 (sa 53,9), a **kompozitni PMI za Francusku** na 48,0 (sa 52,5). Do usporavanje rasta u zoni evra, nakon solidnog oporavka od početka godine, došlo je zbog kontrakcije aktivnosti i u uslužnom i u proizvodnom sektoru u Francuskoj, koja je bila pogođena štrajkovima, ali je i u Nemačkoj zabeležen znatno manji rast u uslužnom sektoru, dok je u proizvodnom kontrakcija produbljena.

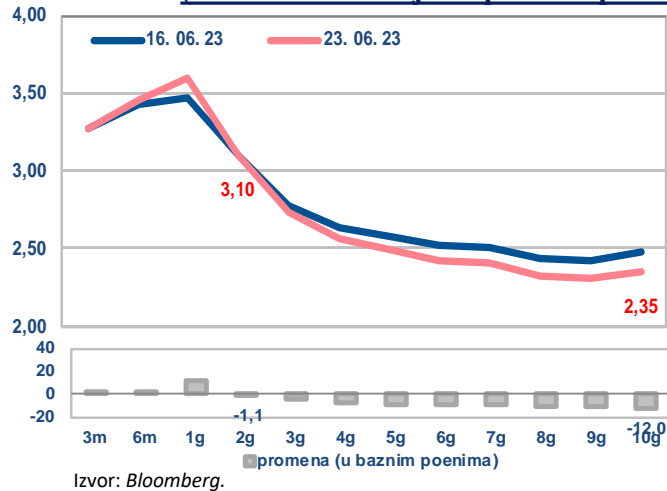
Kompozitni PMI indeks za zonu evra u junu smanjen je na 50,3 poena (sa 52,8 poena u maju).

Podaci ne ukazuju na oporavak ekonomije u narednim mesecima, koji mnogi očekuju, već ukazuju na pad aktivnosti, koji bi se mogao nastaviti u drugoj polovini godine. Takođe, poslednje projekcije ECB-a pretpostavljaju da će privreda zone evra nastaviti rast u drugoj polovini godine, što bi moglo biti revidirano na sastanku u septembru, usled čega bi bilo manje verovatno dalje povećanje kamatne stope nakon najavljenog povećanja u julu. Dosadašnjih 400 b.p. povećanja kamatnih stopa ECB-a sve više usporavaju privredu, pa je malo verovatno da će očekivani pad domaće tražnje biti nadoknađen oživljavanjem izvoza, posebno jer je aprecijacija evra pogoršala cenovnu konkurentnost privrede zone evra na inostranom tržištu.

Proizvođačke cene u Nemačkoj smanjene su u maju za 1,4% u odnosu na prethodni mesec, dok je bio očekivan pad od -0,7%, a prethodno su povećane za 0,3%. Na pad cena najviše je uticao pad cena goriva za grejanje (-9,8%), cena goriva (-4,7%) i električne energije i gasa (-3,6%). Kada se izuzmu energenti, proizvođačke cene su smanjene za 0,4% u maju. U odnosu na isti mesec prethodne godine, rast proizvođačkih cena iznosi 1,0%, znatno ispod 4,1%, koliko je iznosio prethodnog meseca i ispod očekivanja (1,7%). Najveći rast na godišnjem nivou beleže hrana (11,9%) i potrošačka dobra (9,8%). Podaci ukazuju na to da su proizvođačke cene u Nemačkoj porasle najsporijim tempom od januara 2021. godine, što ukazuje na to da privreda u Nemačkoj usporava.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.13

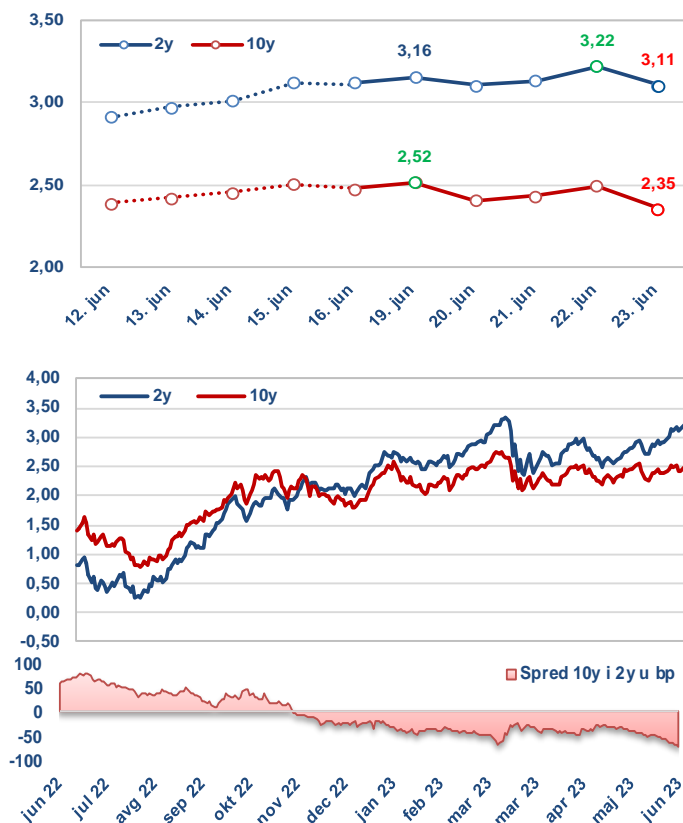
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, zona evra, preliminarno	Jun	52,5	50,3	52,8
Kompozitni PMI indeks, Nemačka, preliminarno	Jun	53,5	50,8	53,9
Kompozitni PMI indeks, Francuska, preliminarno	Jun	51	47,3	51,2

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

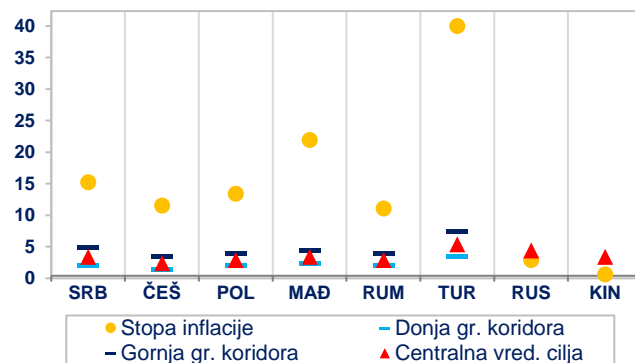
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q3, %)*
Srbija (NBS)	6,25	0,25	8.6.23	13.7.23.	6,25
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	3.8.23	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	6.7.23	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	25.7.23	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10.1.23	5.7.23	7,00
Turska (CBRT)	15,00	6,50	22.6.23	20.7.23	15,75
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	21.7.23	7,50
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / * T3 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske (MNB) na sastanku 20. 6. smanjila je gornju granicu koridora kamatnih stopa, odnosno stopu na kreditne olakšice za 100 b.p., na nivo od 18,5%. U saopštenju nakon sastanka navodi se i da je MNB donela odluku o smanjenju stope na jednodnevne depozite (de fakto ključne stope MNB) za 100 b.p. na nivo od 16%. Odluku su očekivali tržišni učesnici. Referentna stopa, koja se trenutno smatra sekundarnim instrumentom, zadržana je na nivou od 13% (u skladu sa očekivanjima većine analitičara), kao i donja granica koridora kamatnih stopa MNB (12,5%). U saopštenju se navodi i da će MNB nastaviti sa smanjenjima kamatnih stopa ukoliko rizici nastave da se smanjuju.

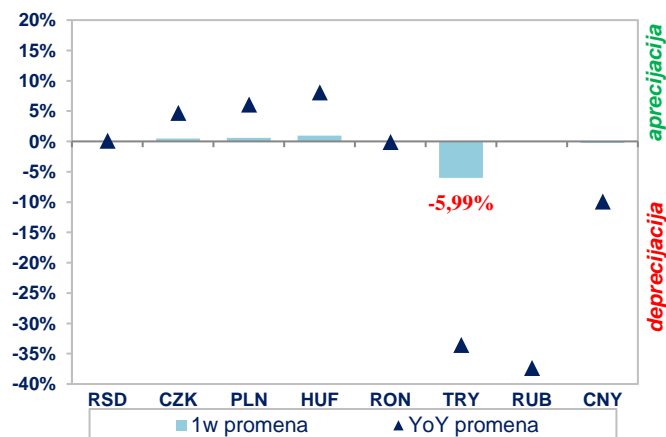
Centralna banka Češke (CNB) na sastanku 21. 6. zadržala je referentnu stopu na 7%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je osmi sastanak na kome je stopa ostala nepromenjena. U saopštenju se ponavlja da CNB ostaje posvećena sprečavanju značajnih promena deviznog kursa. Predstavnicima CNB ponovili su da će kamatne stope ostati na relativno visokom nivou (trenutnom ili višem) tokom dužeg vremenskog perioda i da je prerano govoriti o smanjenju kamatnih stopa.

Centralna banka Turske (CBRT) na sastanku 22. 6. povećala je referentnu stopu za 650 b.p., na nivo od 15,00%. Tržišni učesnici su očekivali povećanje većeg obima (1150 b.p.). Ovo predstavlja prvo povećanje referentne stope CBRT od 2021. godine, kao i prvo povećanje nakon imenovanja novog guvernera Hafize Gaje Erkana, u okviru imenovanja novog „ekonomskog tima” Turske nakon Erdoganove ponovne pobeđe na izborima. Predstavnicima CBRT istakli su da će pooštavanje biti dodatno „pojačano” koliko god je potrebno, ali na blagovremen i postepen način, dok se ne postigne značajno poboljšanje inflacionih izgleda.

U Kini su stope 1-year Loan Prime Rate i 5-year Loan Prime Rate (LPR) smanjene 20. 6. za po 10 b.p., na nivo od 3,55% i 4,20%, respektivno. Ovo je prvo smanjenje ovih stopa od avgusta 2022. godine. Smanjenje LPR stopa bilo je očekivano, nakon što je Centralna banka Kine (PBoC) u nedelji pre u istom obimu smanjila Medium-term Lending Facility (MLF) i jednonedeljnu reverznu repo stopu na nivo od 2,65% i 1,90%, respektivno. Analitičari ističu da su sve veća očekivanja da će kreatori ekonomske politike nastaviti da pružaju i dalje stimulanse domaćoj ekonomiji.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,240	-14,0	-145,0
Češka (2033)	4,365	-10,0	-66,5
Poljska (2033)	6,056	-23,8	-108,7
Mađarska (2032)	7,243	-7,7	-76,3
Rumunija (2032)	6,720	-14,5	-235,1
Turska (2032)	16,880	-107,0	-270,0
Kina (2033)	2,670	15,4	-0,2

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je smanjena za 1,87% i kretala se u rasponu od 1.915,59 do 1.950,29 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

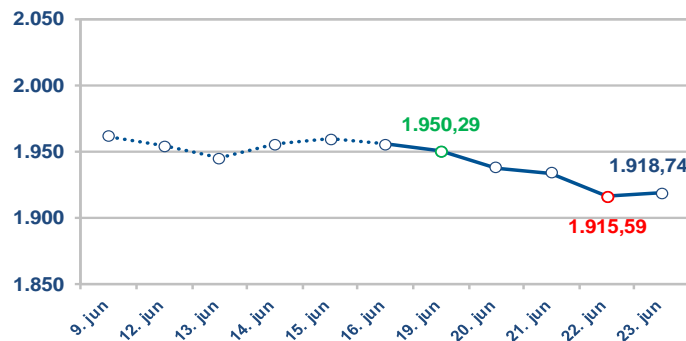
Na pad cene zlata u posmatranom periodu uticali su: poboljšanje političko ekonomskih odnosa SAD i Kine nakon sastanka državnog sekretara SAD Antoni Blinkena s predsednikom Kine; naznake da će vodeće centralne banke nastaviti sa dodatnim pooštavanjem monetarne politike; najava predsednika FED-a (pred Odborom za finansije u Senatu SAD) o daljem povećanju nivoa referentne kamatne stope; objavljivanje dobrih podataka s tržišta nekretnina SAD; rast vrednosti američkog dolara i stopa prinosa na državne obveznice SAD, kao i manji strahovi od regionalne bankarske krize u SAD.

Cena zlata je smanjena 1,87% i na kraju izveštajnog perioda je iznosila 1.918,74 USD/Oz.

Na ograničenje daljeg pada cene zlata uticali su: povećane geopolitičke tenzije i rizik od moguće recesije u Evropi; pokušaj pobune ruske plaćeničke vojne grupe Vagner; odluka FED-a da pauzira dalje povećanje nivoa kamatnih stopa i izjave pojedinih predstavnika FED-a da oni ne favorizuju dalja povećanja kamatnih stopa u 2023. jer je potrebno neko vreme da već donete mere daju efekat; vesti da dva najveća svetska kupca plemenitih metala Kina i Indija već mesecima kupuju fizičko zlato, kovani novac i nakit.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cene nafte tipa brent smanjena je za 2,63% i kretala se u rasponu od 74,14 do 76,80 američkih dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

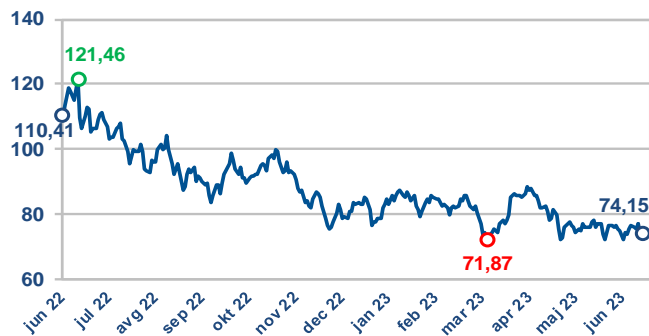
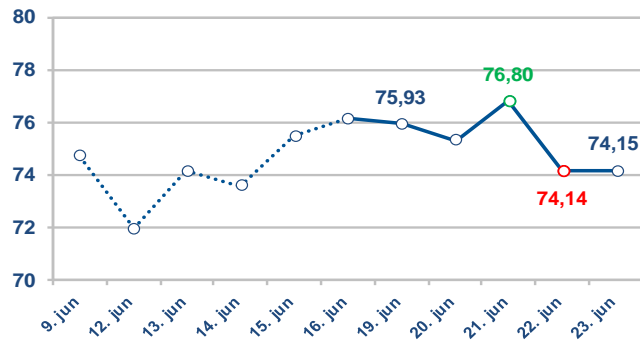
Na pad cene nafte uticali su: zabrinutost investitora da dosadašnji uvedeni stimulansi za pomoć privrednom rastu Kine možda neće biti dovoljni usled usporavanja domaće potrošnje; slabiji PMI podaci u EU i UK; neočekivano povećanje nivoa referentne kamatne stope u UK pojačalo je rizik od recesije; novi maksimalni nivoi proizvodnje i izvoza nafte iz Irana; povećani nivo prerade sirove nafte u Rusiji nakon vraćanja rafinerija u redovan rad i završene sezone prolećnog održavanja; nagomilavanje većih količina neprodane nigerijske nafte, gde čak polovina proizvodnje koja treba biti utovarena u julu još uvek traži kupca.

Cena nafte je smanjena na 2,63% i na kraju posmatranog perioda je iznosila 74,15 USD/bbl.

Na ograničenje pada cene nafte uticali su: prognoze Međunarodne agencije za energetiku (IEA) da će u 2023. porasti globalna tražnja za naftom; vest da potrošnja benzina u Italiji već par meseci premašuje nivoe pre pandemije; podaci carine Kine o povećanom uvozu sirove nafte iz Rusije (ESPO i Urals, uz popuste), na rekordnim nivoima u maju; pregovori Indije i Rusije o kupovini ruske nafte po diskontnim cenama; smanjen broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.